

Săgetătorul

Nr. 1326 ■ 12-18 septembrie 2023 ■ Pagini culturale ale cotidianului „Argeșul”

Ești pe facebook, deci ești!

Nu am facebook, nici eu, nici alții ca mine care (încă) nu s-au lăsat convinși de beneficiile rețelelor de socializare. Pentru că acestea au și părți bune, mai ales când aparțin instituțiilor, firmelor, asociațiilor etc. Informația este astfel rapidă, accesibilă, promovarea și publicitatea la fel. Dar, când omul nu este instituție... ce-i rămâne de postat? Detalii despre viața personală și despre propria activitate sau colportarea diferitelor știri de senzație sau de interes. Facebook-ul devine pentru el *fabrică de narcisism*, așa cum spunea într-o sintagmă, aleasă și ca titlu al unei cărți la temă, publicată în 2015, Teodor Baconsky. Știm cu toții cum funcționează un narcisist - respirând admirație excesivă față de sine, încredere *fără acoperire* în propria persoană, dorință permanentă, neliniștitoare de a impresiona. Narcisistul poate degenera, conștient sau nu, diagnosticat sau nu, până la posibila lui încadrare în Manualul DSM - cel care clasifică tulburările mintale (unele atât de bine incubate, încât juri că omul este normal). Dar normalitatea - ce floare rară a devenit în vremurile acestea!

Referitor la facebook, instagram, twitter etc... omul

postează acolo reușitele sale, mai rar nereușitele - și acelea, când sunt, sunt întoarse *pe dos* - în așa fel încât să scoată în evidență tot persoana care trăiește *cu asupra de măsură* experiența; fiecare postează despre sine: pe unde umblă, cu cine se întâlnește, ce mănâncă, ce citește (eventual) - ce face și ce nu face. Când nu postează se simte incomod, deja după câteva zile, de exemplu, în care nu a postat nimic manifestă schimbări de tonus sau de emoție. Apoi revine în forță, folosește o fotografie sau un citat selectat atent, menite să atragă atenția și să-i suplinească absența. Facebook-ul dă multora dependență. Nu ai facebook - *nu ești*, nu te vede nimeni, nu-ți dă nimeni like. Nu contează faptul că facebook-ul poate să îți deformeze încet-încet percepția asupra adevăratei realități. Gândirea, obiectivitatea, deciziile. Utilizatorul, nici nu știe când devine influențat de fluxul și conținutul rețelelor. Este înclinat spre exagerare. Devine histrionic. Apreciază greșit relațiile și oamenii pe care îi cântărește după postări. Interrelaționarea concretă, savuroasă, sinceră cu alți oameni se diminuează sau dispăre.

Utilizatorul se mută (cu viața) pe facebook. Îi place să trăiască acolo, pentru că acolo este un spațiu liber, necenzurat în niciun fel, acolo se supraestimează, își face prieteni din *specia* lui, e important și prezent - dă like-uri! Are, la rândul lui, senzația că ceilalți îl înțeleg și îi apreciază performanțele (primește like-uri ca dovadă de adecvație/afinitate).

Ca orice tehnologie, socializarea pe rețea depinde de cine o folosește. Dacă omul este format și puternic, da, folosește facebook - alege și discerne. Dacă nu, tehnologia (îl) conduce, îl metamorfozează, face din om ce vrea.

Un aspect și mai sensibil este acela al *vieții instituțiilor*. Se observă de mai mult timp *diferența de calitate* dintre un eveniment real, văzut la fața locului, și

postarea lui pe facebook, cea mai utilizată rețea. Felul în care este prezentat, ambalat, livrat, face din el un produs, similar cu oricare altul din sfera comerțului. Cei care îl vizualizează și îl distribuie cred în realitatea aceea virtuală a evenimentului și îl apreciază ca atare. Amplu, pompos, laudativ, evenimentul, în sine, este însă *altceva* (uneori făcut pe jumătate, ori deloc). În extensie, despre activități și evenimente din instituții auzim des vorbindu-se în termeni elogioși, sau contrar, măsura fiind numărul de like-uri. Cine sunt, care este calitatea lor, sunt sau nu în măsură să distingă calitatea de mediocritate - nu se știe. Amuzant, există și practica de a da like-uri chiar dacă nu vizualizezi efectiv postarea respectivă. E doar așa, un fel de a face cu mâna cuiva, un salut, o dovadă că ești prezent, că ești în context.

Avem de-a face cu un fenomen bizar, o schismă a realității, care ne împarte, la fel de straniu, în două tabere. Pro și contra *vânzării de imagine* pe rețelele de socializare. Cu peste 10 ani în urmă, o carte apărută la Editura Humanitas stârnea întrebări în legătură cu toate acestea: *Cartea fețelor. Revoluția Facebook în spațiul social*, scrisă de Alexandru-Brăduț Ulmanu, care urmărea extinderea fenomenului. De curând, o altă carte bună pe

TIMPUL...

cum să cuprindem Timpul cum ne-ar cuprinde oare el nu-i nimic pământul ce-l ținem sub picioare

și cine oare l-a atins cu mâna dându-i mângâiere căci nici-un oarecare ins n-ar fi în grații dacă-i cere să-i împlinescă gând curat cu necuprinsa lui vecie...

cei ce-l urmează l-au urmat și asta-i tot... ce e să fie ei sunt doar unde-n vast noian de spații care nu există unde nici clipă nu-i... nici an ci doar neînțelegerea ce persistă...

Vasile MĂRUȚĂ

acest subiect semnează Cristina Hermeziu. Ea adună o colecție de eseuri despre „viața pe facekook” de la diverși autori. Este un volum colectiv cu abordări diferite ale actualității pe care o trăim (dar nu pe viu!) și care *ne scoate din jocul ființei*, cum scria Teodor Baconsky. Istorie, cercetare antropologică, investigație în psihologia dependenței, plus povești personale, savuroase la lectură. Dacă citiți eseurile, trebuie neapărat să dați un like! (dacă autoarea are facebook...)

Magda GRIGORE

Religie și filosofie

În *Pietre pentru templul meu*, Lucian Blaga este de părere că dacă ești pe vârful unui munte, în noapte, și dacă aprinzi un muc de lumânare vei vedea foarte bine la câțiva metri, dar nu vei vedea nimic dincolo de lumină. Iar dacă acest lucru se întâmplă în lumea fizică, el poate fi întâlnit și în interiorul nostru, în lumea psihicului, căci ce poate fi „lumina lumânării” dacă nu conștiința noastră, iar dincolo de ea, inconștientul! De la acest principiu analog a plecat Blaga în a lăsa inconștientul să-i fie creatorul, căci numai această parte a psihicului

nostru se află în „noaptea adâncă”. Trebuie însă să știi cum să vorbești acestuia. Dacă-i vorbești în limbajul științei, nu răspunde. Numai limbajul inimii este susceptibil unui asemenea dialog. Iar acest limbaj este unul în care „spiritul se întoarce asupra spiritului”. Este ceea ce cerea filosoful Nae Ionescu studenților săi cândva în secolul trecut, respectiv să se renunțe la funcția epistemologică a gândirii și înlocuirea acesteia cu funcția epistemologică a iubirii. Din păcate, Nae Ionescu, când a propus studenților programul său despre epistemologia iubirii, nu a ținut cont de un adevăr reieșit tot din mitologia vechilor greci, cel al legendarului Narcis - victimă inconștientă a iubirii exclusiv de sine.

Răspunzând îndemnului său, studentul cel mai iubit de Nae Ionescu, Mircea Eliade, susținea în 1936 că istoria omenirii nu este

decât reluarea mecanică de către oameni a unor acțiuni ale căror modele eterne și sentimentale au fost concepute inițial de către locuitorii Olimpului mitologic. Ca și Eliade, Lucian Blaga își sprijinea concepția filosofică tot pe mitologia vechilor greci. El considera că „existența zeilor le-a folosit grecilor la nivelul inconștientului lor colectiv și le-a păstrat sănătatea mintală” (revista *Gândirea*). Căci acest inconștient produce mituri cu valabilitate de adevăr absolut. Iată cum Blaga opune dogmelor religioase miturile inconștientului colectiv! Căci deși religia și filosofia trăiesc în același orizont de preocupări, deși trec peste efemer, peste materialitatea lumii, una este dogmatică și cealaltă creatoare. Una, impune prin o autoritate supremă ce nu voiește să fie demonstrat, *dogma*, pe când cealaltă face din instrumentul cugetării o valoare în sine, *gândirea*.

Prin urmare, abia acum înțelegem de ce nu se împacă metafizica populară a lui Dumitru Stăniloae cu metafizica filosofică a

lui Lucian Blaga. Iar dacă ambii gânditori au avut același domeniu de preocupare, ei au mers pe drumuri diferite. Dar între aceste două metafizici se poate afla totuși o viziune ce se pierde în infinit, o înțelegere, și anume, religia și filosofia deschid omului porțile largi ale visului, și în loc să-i provoace amețală, acel „mare de dincolo” din interiorul nostru, reduce, prin această deschidere, misterul existenței la cotidianul zilelor, egalând pe om cu câinele lui din ogradă și cu pisica ce toarce după sobă.

Aici sunt prezentate doar câteva idei ce au dat naștere cunoscutei polemici dintre Blaga și Stăniloae. O polemică greu de înțeles astăzi, dar trebuie să recunoaștem că, dintr-o astfel de confruntare, noi nu avem decât de câștigat. Pentru Blaga este exclusă revelația de orice formă. În creștinism însă, spune Stăniloae, revelația supremă este dovedită prin Întruparea Fiului lui Dumnezeu. Blaga era profund credincios, însă el avea o știință vastă nu numai asupra credinței ortodoxe, ci și asupra istoriei,

doctrinei și dogmelor creștinismului și a altor religii în general, asupra schismelor, ereziilor, reformelor pe care le suferiseră aceste religii de-a lungul existenței lor. Fiind și profesor universitar, Lucian Blaga a ținut *Cursul de Filosofie a Religiei* la Universitatea din Sibiu între anii 1940 - 1941. În timp ce Dimitrie Stăniloae adaugă o nuanță în plus ortodoxiei: *religia ortodoxă română*. Pentru el, între noțiunile de religie, ortodoxism și românism este o corelație absolută, indestructibilă. Poporul român, crede Stăniloae, nu poate fi înțeles în afara acestei strânse corelații. Și că poporul nostru nu ar fi putut dăinui, cu obiceiurile, limba, spiritul și hotarele sale firești fără biserica ortodoxiei românești. El critică spațiul mioritic blagian, afirmând: „*răsăritul ortodox nu e dominat numai de convingerea că transcendentul coboară, ci de conștiința că el nu coboară decât dacă omul se silește prin eforturile proprii să se facă apt să-l primească*”.

Gheorghe SAVU

Compendiu

Scriitorii români
între demnitate
și compromis

Recent, Raluca-Nicoleta Spiridon – profesoară și cercetătoare științifică - a publicat un volum masiv (550 de pagini) cu o altfel de istorie literară: *Scriitorii români între refuzul compromisului și adaptare. Excludere socială și condamnare politică (1944-1964)* (Eikon, București, 2022). Lucrarea este rodul studierii vieții scriitorilor din primii 20 de ani postbelici, în numeroase arhive și prezentarea rezultatelor *sine ira et studio*. Este pusă sub lupă perioada cea mai neagră din întreaga literatură română, două „obsedante decenii”, perioada în care sunt retrase din biblioteci 8000 de titluri de cărți și publicații și declarate interzise. Autoarea identifică trei perioade distincte în represiunea scriitorilor: 1948-1956, în care scriitorii sunt condamnați din motive politice; 1956-1958, în care au loc procese împotriva studenților și tinerilor scriitori suspecți că au aderat la Revoluția din Ungaria; și 1958-1964, perioadă de procese împotriva scriitorilor pentru scrierile de sertar sau pentru încercarea de scoatere a acestora din țară.

Sunt trecute în revistă celebrele procese politice în care foarte mulți scriitori și gazetari sunt condamnați la ani grei de închisoare și la muncă silnică pentru vederile lor politice sau și numai pentru cărțile lor care nu slăveau partidul comunist venit la putere. Lumea scriitorilor, ca întreaga societate, este scindată între cei obedienți, care au trecut imediat după 23 august 1944 în barca celor de la putere și cei care au încercat să-și păstreze demnitatea și să-și apere libertatea de gândire și conștiința. Dar lucrurile n-au fost atât de simple. Și cei din urmă, victimele, după eliberarea din închisori, s-au scindat la rândul lor: unii au rezistat în continuare fiind marginalizați și suferind în continuare, iar alții – sub tot felul de presiuni și sub șantaj – acceptă colaborarea cu regimul și cu Securitatea. Nume importante ale literaturii române au trăit situația paradoxală și dramatică de fi și victime, și călăi. Ion Caraion a fost condamnat la moarte inițial, pedeapsa i-a fost comutată, a făcut închisoarea cea mai grea, iar după eliberare devine un colaborator veninos la Securității, scriind sute de note informative despre prietenii săi. Au acceptat să colaboreze cu Securitatea, după ieșirea din închisoare, mulți alți scriitori importanți: Nicolae Balotă, Adrian Marino, Sergiu Dan... Dar, sunt ilustrate și cazurile scriitorilor care au rezistat până la capăt: Lucian Blaga, Ion D. Sîrbu, Cornel Regman, Teohar Mihadaș, Pan M. Vizirescu... Este prezentat și cazul Tudor Arghezi, pus inițial la index de conducerea comunistă a Uniunii Scriitorilor și a partidului, apoi repunerea în drepturi cu asupra de măsură.

Deși cartea aceasta e atât de masivă și minuțios structurată, subiectul nu e nici pe departe epuizat. Probabil că autoarea are note și fișe din arhive pentru încă multe cărți, dar în acest tom și alți cercetători pot găsi un punct de pornire. Așadar, volumul Ralucai-Nicoleta Spiridon este de o mare importanță pentru istoria literară românească postbelică ca și pentru istoria României în general.

Dumitru Augustin DOMAN

Muzica zilelor noastre

S-au dus și ei, vara asta,...

Valentin Gheorghiu

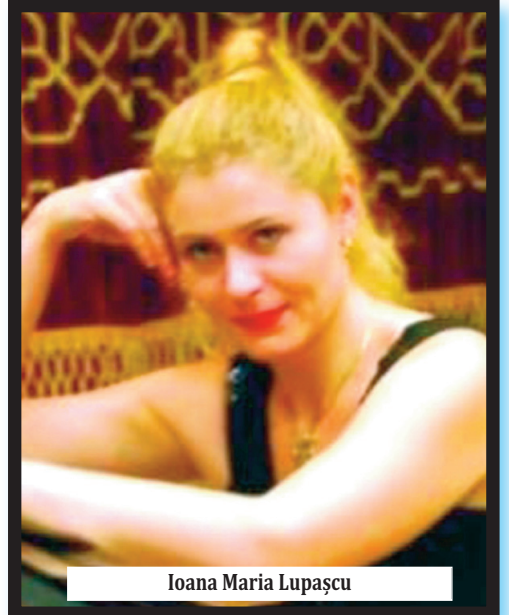
...să cânte la pian cerești. Împlinind voia sorții. Lăsându-ne pe noi, pământeni, mai săraci în sunete minunate pe claviaturi. Căci Valentin Gheorghiu și Ioana Maria Lupașcu fost-au doi pianști remarcabili ai Țării Românești actuale. Purtând fala acesteia dincolo de granițe...

Născuți la juma de veac unu` după altu în orașe apropiate, porturi la Dunăre, Valentin și Ioana Maria s-au jucat pe clape încă din copilărie. Ajungând, în ani, la măiestrie, la

performanță artistică indubitabilă. I-am cunoscut personal pe amândoi și onorat mă declar să-i fi ascultat. Să le urmăresc sprinteneala pe clape. Vigoarea tușeului. Precizia deslușirii partiturilor. Entuziasmu` cu care se dezlănțuiau în concerte și recitaluri. Furați de splendoarea muzicii și resorturile inefabile dintre ei și auditori. Discuțiile purtate după mă însoțesc și astăzi benefic. Făcându-mă și mai abilit să scriu despre ei și prestația lor instrumentală. Cu Ioana îndeosebi având o relație amicală, umană întreținută util prin îndelungi convorbiri telefonice. Cu varii subiecte.

Cititu-i-am totodată și recenzat meritat „Prințul baghetei”. Roman parțial autobiografic, izbutit vădit, cert binevenit...

Firește însă, m-au atras cel mai mult cântările lor pe scenele filarmonice. Unde-și etalau vrednic, impresionant potențele solistice. I-am văzut, auzit în timp colo sau dincolo și câștigu` cultural-artistic aparținându-mi. Maria mi-a dăruit, cu dedicații faine, și câteva înregistrări ale sale. Așa că n-am cum s-o uit. Iar maestrul Gheorghiu, ca și

Ioana Maria Lupașcu

fratele Ștefan (violinist), rămâne, neclintit, un pilon al pianisticii românești. Care-a cântat admirabil ș-afară, și-n țară. Păcat că nu se mai află printre noi în carne și oase. Și că-s nevoie să mai scriu despre dâșii doar la trecut. Mângâindu-mă cu gându` că activitatea lor interpretativă vie rămâne totuși și d-aici încolo. Măcar în parte. Talentu` real fiind, la uma urmei, nemuritor. Amândoi l-au avut, incontestabil. Fie-le țărâna ușoară!...

Adrian SIMEANU

Scriitori, publiciști și folcloriști ai Argeșului

Pro memoria

Mircea CRĂCIUN

(n. 7 septembrie 1942, comuna Golești, satul Valea Boierească, azi Vișoara, județul Argeș)

Profesor, publicist.

Colaborări, articole, comunicări științifice, revistele: *Argeș*, *Tribuna școlii argeșene*, *Magazin istoric*, *Memoria*, *Tribuna învățământului* etc.

Gabriel STREMPPEL

(n. 8 septembrie 1926, comuna Pomi, județul Satu Mare)

Refugiat în Pitești, în 1942.

Doctor în istorie, director general, Biblioteca Academiei; publicist, istoric literar, filolog, editor, bibliograf. Membru, Uniunea Scriitorilor din România, Societatea Numismatică Română și American Biographical Institute. Membru de onoare, Academia Română (din 1993).

Debut: 1953, *Viața capitalei*.

Colaborări, studii și articole, revistele: *Studii și cercetări de bibliologie*, *Romanoslavica*, *Analele Academiei Române*, *Manuscriptum*, *Luceafărul*, *Secolul XX*, *Revista de istorie și teorie literară*, *Transilvania*, *Revista Comisiei Naționale pentru UNESCO*, *Revue Roumaine*, *Buletinul Societății de Științe Filologice*, *Magazin istoric*, *Poesis*, *Academica* ș.a.

Colaborator, editarea *Istoriei literaturii române*, vol. I, Editura Academiei, 1970; contribuie la apariția volumelor I-III *Documentele răscoalei din 1821*.

Volum reprezentative: *Copiști de manuscrise românești până la 1800*, București, 1959; *Catalogul manuscriselor românești* (în colaborare), volumul IV, București, 1967; *Catalogul manuscriselor românești*, I-IV, București, 1978-1992; *Bibliografia românească modernă (1831-1918)*, în colaborare, I-IV, București, 1984-1996; *Antim Ivireanul*, București, 1997; *Sfântul Antim Ivireanul*, *Scrisori*, Ediție îngrijită de Arhimandritul Mihail

Stanciu și de Acad. Gabriel Ștrempel, Editura Basilica, București, 2014.

Ediții: Antim Ivireanul, *Predici*, prefața editorului, București, 1962; Antim Ivireanul, *Opere*, introducerea editorului, București, 1972; Antim Ivireanul, *Opere*, introducerea editorului, București, 1997; Antonio de Guevara, *Ceasornicul domnilor*, traducere de Nicolae Costin, introducerea editorului, București, 1976; Ion Neculce, *Opere*, introducerea editorului, București, 1982, *Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*, București, 1986; Axinte Uricariu, *Cronica paralelă a Țării Românești și a Moldovei*, I-II, introducerea editorului, București, 1993-1994; *Cronograf tradus din grecește de Pătrașco Danovici*, I-II, prefața editorului, București, 1998-1999; Ienăchiță Văcărescu, *Istoria othomanească*, introducerea editorului, București, 2001; *Marii cronici ai Moldovei*, introducerea editorului, București, 2003.

Premii, distincții: Premiul revistei *Manuscriptum* (1972); Premiul *Timotei Cipariu* al Academiei Române (1976); Premiul *Perpessicius* al revistei *Manuscriptum* (1993); Premiul Uniunii Scriitorilor (1999); Premiul Ministerului Culturii (2001); Ordinul Meritul Cultural, clasa a III-a, Ordinul Steaua României în grad de Ofițer.

Dan DAVID

(n. 9 septembrie 1936, Leliu, județul Sălaj)

Stabilit în Pitești, în 1966. Domiciliat în Los Angeles, California, U.S.A. (din 1997 și în prezent).

Inginer chimist, director, Centrul de Calcul al Combinatului Petrochimic din Pitești; poet, prozator, eseist, editor, publicist; colaborator, University of California, Los Angeles (U.C.L.A.), Fowler Museum (din 1998); editor; coordonator, rubrica „Poezie, eseu, proză”, revista electronică „Acum”.

Colaborări: „Revista de chimie”, „Revista de petrol și gaze”, „Clipa” (Los Angeles), „Respiro” (revistă electronică), „Origini Romanian Roots” etc.

Lucrări reprezentative, versuri și proză: „Bună Dimineața, America”, poeme în română, Editura Criterion Publishing, Georgia, 2003; „Leuștean pentru America de Nord”, poeme în română, Editura Paralela 45, Pitești, 2004; „Master and servant”, poeme în engleză, Casa de Editură „iUniverse”, U.S.A., 2004; „Dealul Galben”, poeme în română, Casa de Editură *Lulu Publishing*, U.S.A., 2004; „Gardul-Pustiu dintre noi”, proză scurtă, idem, 2008; „Cerșetorul de Timp”, poeme în română, idem, 2010; „Zidul de zgură”, volum de versuri, Casa de Editură *Lulu Publishing*, USA, 2010; „De dragoste... poate”, Casa de Editură *Lulu Publishing*, USA., 2011; „Celălalt obraz al Pământului”, Casa de Editură *Lulu Publishing*, U.S.A. 2013 etc.

Premii, distincții: Premiul Societății Artiștilor Români din America, 2004; *Laureat Poet* al *International Society of Poets* (2001).

Gheorghe GÂRBEA

(n. 10 septembrie 1959, Călinești, județul Argeș)

Lector universitar doctor, Facultatea de Teologie, Universitatea din Pitești, director, Departament Teologie; preot, Biserica *Sfânta Vineri*, Pitești, publicist.

Volum reprezentative: „Pastorală. Arta creștină”, Pitești, 1998; „Curs de teologie pastorală”, Editura Universității din Pitești, 2002; „In Biserica Slavei Tale: Istoria unei biserici mutate”, idem, 2008; „Preot Profesor Dr. Petre Vintilescu. Preot Profesor Dr. Ene Braniște: Viața și Opera”, idem, 2008.

Gheorghe UNGUREANU

(n. 14 septembrie 1946, Topoloveni, județul Argeș)

Cadru didactic universitar asociat, istoria filosofiei românești, Facultatea de Teologie, Catedra de științe socio-umane, Universitatea din Pitești; inspector general adjunct, I.Ș.J. Argeș; consilier județean; publicist. Profesor evidențiat (1982).

Colaborează cu studii și articole la reviste din țară.

Lucrare reprezentativă: „Valoare și serie istorică. Problema universalului în filosofia lui Rickert și Xenopol”.

Pași pe nisip

O întâmplare stranie

Eric și Jill ajunseseră acasă de la școală după o zi obișnuită. Ca de obicei, mama lor urma să îi învelească cu ceva bun de mâncare, așa că cei doi urcară direct la etaj, să se schimbe. Nici măcar nu deschiseseră ușa bucătăriei unde băuiau că se află mama, pregătind surprizele dulci.

- Jill, mi-ai văzut tu bluza albastră?

- Nu, întreb-o pe mama, spuse Jill.

- Mamă! Mamă...!

Cei doi se uitară unul la altul preț de câteva secunde, dar nu primiră niciun răspuns.

- Mamă!.. strigă Eric, de data asta mai răspicat.

Fiindcă nici de data aceasta nu au auziu niciun răspuns, se înțeleseseră din priviri și porniră spre bucătărie. În capătul scării s-au oprit însă nedumeriți. Silueta mamei se zărea ca prin ceață la capătul dinspre ieșire al holului, dar era ceva ciudat la ea...o siluetă stranie, care avea ceva strain, stătea nemișcată făcând cu mâna.

Avea gura strânsă într-un zâmbet forțat și ochii ei priveau fix.

Jill se aplecă puțin în față, pentru a se asigura că vede bine.

- Eric, de ce mama ne face cu mâna de la capătul holului? Spuse confuz băiatul cel mic.

- De ce are ochii roșii și zâmbește așa? spuse el cu un tremur în glas.

- Ma...mama?... șopti și băiatul cel mare, speriat.

Femeia nu scoase niciun cuvânt, deschise ușa ușor și se strecură afară cu pași mărunți, dar cu ochii ațintiți fără oprire asupra celor doi copii, fără să se oprească din a face cu mâna.

- Asta nu e mama! Strigă Eric terifiat și îl prinse de mână pe Jill, trăgându-l după el pe scări.

- Jill, lasă ușa, a coborât la subsol, hai să mergem după ea!

Cu inimile bătând din răspuțeri și ținându-se de mână, cei doi frați au pășit în camera de la subsol unde femeia stranie lăsase ușa larg deschisă

- E ceva aici, spuse Eric cu glas stins!

În încăperea era o lumina tulbure,

verzuie și aerul era parcă fierbinte. Silueta nu se zărea nicăieri.

Deodată, Eric își puse mâinile la gură, înăbușindu-și un strigăt de spaimă. Mama lor stătea întinsă pe jos, învăluită de lumina aceea parcă nelumească.

- Ce se întâmplă? șopti Jill, aproape plângând și apucând-l pe Eric de mână...de ce e mama întinsă pe jos?

Eric nu-i răspunse. Încerca din răspuțeri să refacă filmul manevrelor de prim ajutor, învățate la cursul din școală.

- Respiră, e în regulă, dar trebuie să chemăm o ambulanță, spuse Eric stăpân pe el. Fugi, Jill, mergi în casă și sună repede. Nu uita să-l suni și pe tata, eu rămân aici, cu ea!

Jill o rupse la fugă, deși nu înțelegea nimic. Pentru el era ceva nou, ca o misiune primită, și se jucase asta de atâtea ori. Acum, în sfârșit, intrase în acțiune... Eric rămase îngândurat lângă mama sa... Oare ce se întâmplase de fapt în casa lor. Cine era femeia stranie care i-a condus la subsol când mama lor avea nevoie de ajutor?

Beatrice DIȚULEASA

Unde sunt cei care nu mai sunt?

Ulcior

Ion Popescu SIRETEANU

Poate c-ar trebui să te sfarmi și tu, ulcior al sufletului meu, că prea des te-ai dus la fântână. Poate c-ar trebui singur să te sparg, să-mi mut plinul într-altul, mai frumos și mai nou. Dar cine îmi poate da această aleasă și dreaptă dezlegare când sunt înfrățit prin naștere cu tine!

Ori poate c-ar trebui să cobor mai des în taințele tale, să le cunosc mai bine și să le curăț de ierburi bogate în vietăți nevrednice de soare și lumină. Dar omul n-are destulă tărie și-i pare scoborășul anevoios. Și numai aceasta l-ar primumi cu tinerețe și nețărmită putere.

Ion Popescu SIRETEANU

Fals jurnal de călătorie

Teleleu prin Europa (V)

Data fiind marea atenție acordată de croați naturii și ecologiei, recită ghidul textul de serviciu, această țară de 56.538 de km pătrați și cu o populație de aproape patru milioane de locuitori, concurează, prin echilibru ecologic, țări cu tradiție turistică, precum Grecia și Spania. 10 % din suprafața țării și 1% din cea a mării teritoriale sunt zone protejate, țara are opt parcuri naționale...

Și nunți cu marșuri militare are, de n-am putut eu să dorm azi-noapte, ziceai că sunt hitleriști, domnule, din filmele alea cu friți, mormăie de pe scaunul său rabatat la maximum, vâlceanul.

În noaptea aceasta vom traversa Adriatica, de la Dubrovnik la Bari, cu unul dintre feriboturile croate ale companiei Jadrolinija, urmând să vedem Messina, Catania, Siracuza, Taormina, Agrigento, Palermo, Napoli, insula Capri... Și Malta, adaugă inspectorul sanitar, trezindu-mă din reverie...

Ghicindu-ne parcă gândurile, ghidul ne anunță că, după cum știm, cabinele feribotului „Marco Polo”, pe care ne vom imbarca la Dubrovnik, sunt de câte patru paturi, așa că după ce grupul nostru a socializat destul de bine până la Split, trebuie să-i înmănăm bilețelele cu preferințele de asociere pentru o noapte, ca să știe cum ne repartizează cabinele.

Pentru că eu și Alexandru nu prea am socializat cu nimeni, nu trimitem bilețelele, ci doar îi comunicăm ghidului trista realitate. Omul ne asigură că va fi bine, în cel mai rău caz, dacă altă soluție nu va

găsi, vom împărți cabina cu cei doi șoferi. Nu avem nimic de obiectat, ideea ne surâde chiar, gândindu-ne că, altminteri, am putea să nimerim mult mai rău.

Lângă noi, în autocar, domnul inginer și-a deschis registrul de excursie și cu un pix galben în mână, citește ceva și taie apoi cu o linie lungă, groasă și apăsată.

Ghicim fără efort că este lista cu cei patruzeci și ceva de turiști din autocar. Își caută parteneri de cabină, îi sugerez lui Alexandru. Oricum, pe noi ne-a tăiat primii, îmi răspunde studentul în stomatologie. Zâmbim complici și privim pe fereastră siluetele clădirilor din Split, așezate, în zona pe unde intrăm în străvechiul oraș, în amfiteatru.

Parcăm în apropierea portului, pe o căldură nemiloasă. Dolofana întreabă dacă ăștia de la Split au piscină, fiindcă n-a mai înotat de când a plecat din țară și tare ar mai vrea să se scalde.

Domnul inginer anunță că, dacă cineva dorește să cumpere kuna, are el destule, fiindcă a schimbat ca prostul două sute cincizeci de euro înainte de Zagreb și n-are ce face cu atâtea bănet, ăia în Sicilia, vor euro, nu kuna.

Vâlceanul se răstește la nevastă-sa că vorbește prea tare și l-a trezit din somn. Păi nu vezi, dragă, că am ajuns la Split? Dă-i, mă, în mă-sa, că azi noapte n-am dormit din cauza la nunta ălora, numai de Split nu-mi arde mie acum.

Până la urmă coboară, își ridică tricoul până deasupra buricului,

lăsând să se vadă o burtă ovală, bombată și bine împădurită, ca munții Croației, scuipe scurt printre dinți, își trage pălăria pe nas și își înfundă adânc mâinile în buzunarele pantalonilor trei sferturi.

Străbatem prin căldura amiezii de august piața antică, cu coloane imense, ocolim templul lui Jupiter și încercăm să identificăm spațiile unde Dioclețian, prigonitorul creștinilor timpurii, organiza fastuoase serbări pentru aristocrați și vulg, în toiul cărora avea diabolica plăcere să asmută leii asupra celor care, între Jupiter și Iisus, îl aleseseră pe cel din urmă.

Mă așez, în port, la una dintre

măsuțele de pe o terasă cu vedere generoasă spre mare și beau o cafea, în timp ce Alexandru coboară treptele ce duc spre cheu, acolo unde sunt acostate multe și felurite ambarcațiuni. De pe un pachebot cât stadionul Ghencea, turiști bine-dispuși fac semne de rămas-bun cu mâna de la balcoane, în timp ce orașul plutitor se desprinde încet de țărm.

Cu o plasă uriașă în mână, doldora de cumpărături, inundat din cap până în picioare de transpirație, cu pași de uriaș, își

face vijelios apariția pe terasă vâlceanul, care mă interpelează scurt. Dom'le, n-o văzuși pe nevastă-mea p-aci, că ne pierdurăm de vreo două ore, când scăparăm de palatul lui Coclețan ăsta și o cotigirăm spre piață.

Îi mărturisesc cu regret că n-am văzut-o, dar îi sugerez, văzând în apropiere o mașină a poliției, echipată cu stație și boxe ca niște pâlnii imense, să dea un anunț sonor cu textul: pierdut o soție, cine a găsit-o s-o fie!

Își șterge cu dosul palmei șiroaiele de sudoare, răsufle adânc a neputință și mă întreabă: Păi, și cine-mi traduce textul? Ridic din umeri. Lasă, dom'le, că vine ea,

hotărăște vâlceanul, ia să beau eu mai bine o bere, că tot nu e jandarmul de nevastă-mea aci și să-ți arăt ce târguui.

Se așază, îi face semn fetei că i-e sete și scoate din sacoașă un tricou negru cu harta Splitului conturată, pe întreaga față, din sclipici albaștrui, în timp ce denumirea străzilor este scrisă cu sclipici argintiu. Masa se umple repede cu palatul lui Dioclețian în miniatură, construit din coji de nucă, cu două vapoare din aluminiu acostate lângă ceașca mea cu cafea, o cravată roșie de pe care o maimuță maro ne dovedește că nu e femelă, ci mascul, o solniță compusă din două vase de WC în miniatură, un minipalmier din plastic verde, cu o negresă goală tolănită la umbra lui, o veioză rotitoare sub formă de oală de noapte, măslina din plastic să-și păcălescă vecinii, trei pixuri care curentează când le deschizi.

Pixuri dintr-astea am văzut și pe la noi, zic, încercând să-l împiedic să transforme masa în bazar. Păi, da, domnule, dar la noi fac trei lei d-ăștia noi, bucată, iar aici, ia zi-i, hai, să văd dacă te pricepi la cumpărături, cu cât le luai? Păi, tot cu atât, îi încerc, cam imprudent, răbdarea. Se uită scurt la mine, își trece iute limba peste buze și mă repede. Tot cu atât, dacă luam doar unul, dar eu luai trei și-mi căzură pe doi lei și șaptezeci și cinci toate, dacă nu mă crezi îți fac socoteala cu calculatorul, să vezi cu cât am luat euro de la bișnițari în țară, cu cât am luat kuna la Zagreb, că ieșirăm mai bine de la bancă decât de colo din pădure, unde ne-a oprit ghidul, că avea el comisionul asigurat, și cât înseamnă transformarea în lei. Am făcut treabă bună, ce mai...

(Va urma)

C. VOINESCU